

Barcelona, 27 setembre 2018

 Nota de premsa IVÀLUA I FUNDACIÓ JAUME BOFILL

PRESENTACIÓ QUÈ FUNCIONA EN EDUCACIÓ? – 2 octubre 2018 / 18h / Palau Robert
“Com t’ha anat avui l’escola?”: què funciona en l’acompanyament familiar a l’escolaritat?

Els programes que fomenten la implicació de pares i mares en l’educació dels fills poden tenir un impacte positiu equivalent a tres mesos d’aprenentatge

Comunicar-se amb els fills sobre qüestions escolars, crear ambients i rutines per a l’estudi, projectar expectatives positives sobre l’escola i l’aprenentatge o la lectura compartida té un gran impacte en el progrés educatiu d’infants i adolescents.

Els programes de formació breus i focalitzats en donar eines concretes perquè pares i mares puguin acompanyar les rutines i les tasques escolars dels fills són especialment efectius.

Les iniciatives destinades a ajudar els fills a aprendre a llegir són les que mostren majors impactes.

Les accions que pares i mares poden fer per **encoratjar i facilitar l’aprenentatge a casa** solen tenir un **impacte educatiu en els fills superior a la implicació familiar a l’escola**. Factors com les actituds o les expectatives que pares i mares projecten sobre l’educació dels fills tenen un efecte major que les formes d’implicació només basades en el control parental, com ara la verificació dels deures.

Pel que fa als **programes d’implicació parental**, aquells que promouen **activitats estructurades i directament orientades a l’aprenentatge**, i que sovint tenen una durada curta, solen tenir un **impacte especialment rellevant en els resultats educatius dels fills**. Cas paradigmàtic són els programes que capaciten pares i mares per esdevenir tutors de lectura dels seus infants. En conjunt, els programes d’implicació parental són tant efectius a l’educació primària com a la secundària, i demostren impactes positius entre col·lectius de diferents extraccions socials.

Aquestes conclusions es desprenen d'un **nou informe** que s'inscriu en el marc del projecte **Què funciona en educació?**, impulsat per l'**Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques (Ivàlua)** i la **Fundació Jaume Bofill**. Es tracta d'una **revisió de revisions i síntesi dels resultats de 14 metanàlisis** que **inclouen prop de 400 estudis fets arreu del món sobre l'efecte que diferents modalitats i programes d'implicació familiar en l'escolaritat dels fills tenen en els seus assoliments educatius**. Els resultats d'aquesta revisió es presentaran en un **acte al Palau Robert el proper 2 d'octubre, a les 18h**, sota el títol **“Com t'ha anat avui l'escola?”: què funciona en l'acompanyament familiar a l'escolaritat?**.

Els programes d'acompanyament familiar a l'escolaritat a Catalunya

És evident que la família és un actor educatiu de primer ordre i que **allò que passa a la llar té una influència decisiva en els processos d'aprenentatge d'infants i adolescents**. Per tant, hauríem d'esperar que aquelles intervencions que aconseguixin implicar les famílies en l'escolarització dels fills i orientar-les en la direcció adequada acabaran tenint un impacte positiu en el seu progrés educatiu.

Disposem **a casa nostra de nombrosos exemples de programes o intervencions d'implicació o acompanyament familiar a l'escolaritat** o que inclouen accions d'aquest tipus com un dels seus components. Aquests programes són diversos quant al seu contingut (motivació, capacitació, participació escolar, etc.), durada i intensitat (sessions més o menys puntuals), institucions que els impulsen (centres educatius, entitats del tercer sector, administració), professionals implicats (professors, educadors o treballadors socials, etc.), població diana (perfil de famílies i edat dels fills), format (individual o col·lectiu), metodologies utilitzades, etc.

Així, trobem **accions d'encoratjament** a fer alguna activitat amb els fills a la llar, **tallers** de curta durada per a què les famílies incorporin alguna activitat o rutina, **programes per millorar la comunicació** entre mestres i famílies, o **estratègies compartides entre mestres i progenitors** per millorar el rendiment acadèmic d'un infant amb dificultats d'aprenentatge.

Cal dir, però, que l'aposta per unes o altres tipologies d'actuació, habitualment, no s'ha basat en l'evidència acumulada sobre la seva efectivitat, ni tampoc ha generat coneixement robust sobre el seu impacte. Si acceptem la influència central que té la implicació familiar en el progrés escolar dels fills, aleshores hauríem d'estar en disposició de saber **quines formes d'implicació parental funcionen millor i quines intervencions o programes tenen més impacte alhora de promoure-les**. Pensant en clau més pràctica, hauríem també de plantejar-nos com podem fer per **avançar a casa nostra cap a actuacions efectives i adequades a la realitat dels diferents col·lectius d'infants i adolescents**.

“Com t’ha anat avui l’escola?”

Què funciona en l’acompanyament familiar a l’escolaritat

Aquests resultats es presentaran i posaran a debat a l’acte públic “**Com t’ha anat avui l’escola?**”: **què funciona en l’acompanyament familiar a l’escolaritat** que tindrà lloc el **2 d’octubre**, a les 18h, al Palau Robert. L’acte s’inscriu en el projecte *Què funciona en educació?*, liderat per *Ivàlua* i la *Fundació Jaume Bofill*, i que és una aposta per aportar evidència científica al debat sobre la política i la pràctica educativa, connectant el rigor analític amb els reptes educatius plantejats a Catalunya.

En aquest acte, es presentarà un **nou informe** que sintetitza l’evidència generada per recerques i avaluacions internacionals, els resultats del qual trobareu sintetitzats **més avall**, i es plantejaran preguntes clau al voltant d’aquest tema:

- Quins tipus d’acompanyament familiar a l’escolaritat tenen una incidència més positiva en els processos d’aprenentatge dels fills? La implicació a casa, la involucració de pares i mares a l’escola, la comunicació amb mestres i professors?
- Quins programes d’acompanyament familiar són més efectius a l’hora d’activar aquelles formes d’implicació parental amb més impacte, i quin efecte acaben tenint en el progrés educatiu d’infants i adolescents?
- Com podem avançar cap a programes d’acompanyament familiar més efectius en el curt i en el llarg termini a casa nostra? Quins recursos professionals, organitzatius i materials es requereixen per fer-ho possible?

**“Com t’ha anat avui l’escola?”:
Què funciona en l’acompanyament familiar a l’escolaritat**

Data: Dimarts 2 d’octubre de 2018, 18h

Lloc: Palau Robert (Sala Cotxeres). Passeig de Gràcia, 107, 08008 Barcelona.

Programa: <https://www.fbofill.cat/agenda/com-tha-anat-avui-lescola>

La **presentació de l’informe** *Els programes per fomentar la implicació parental en l’educació serveixen per millorar el rendiment escolar?* anirà a càrrec del seu autor **Jaume Blasco**, analista independent.

L’acte, que serà **presentat** per **Marc Balaguer**, director d’Ivàlua, i **moderat** per **Ismael Palacín**, director de la Fundació Jaume Bofill, comptarà amb la **participació** de:

- **Àngels Grado**, professora de l’Institut Angeleta Ferrer (Sant Cugat del Vallès) i coordinadora del projecte “Família, escola i valors” del mateix institut.
- **Eulàlia Formiguera**, presidenta de l’AMPA de l’Escola Pau Casals (Rubí).
- **Antoni Pérez**, Cap del Servei de suport municipal, Gerència de Serveis d’Educació, Diputació de Barcelona.

El debat es podrà seguir **en directe per streaming** a través del web <http://www.fbofill.cat>

Participació a Twitter: [#EduEvidencies](https://twitter.com/EduEvidencies)

Projecte Què funciona en educació?

El projecte **Què funciona en educació?**, promogut per Ivàlua i la Fundació Bofill té per objectiu revisar les evidències generades per la recerca rigorosa al voltant de les polítiques i els programes que milloren els aprenentatges, per tal d'informar el disseny de les polítiques educatives.

- En primer lloc, recollir evidències del que funciona en alguns àmbits clau de la **política educativa**; per a fer-ho, es publiquen revisions anuals de l'evidència al voltant de quatre temes clau.
- En segon lloc, informar les polítiques educatives; es programen un cicle de **seminaris** amb actors responsables del disseny d'intervencions, per contextualitzar les troballes i debatre al voltant de les seves implicacions en el context català.
- Finalment, el projecte vol estendre a la **comunitat educativa** la necessitat de fonamentar les pràctiques i les polítiques en l'evidència ja existent sobre el que funciona, així com promoure la incorporació d'aquests aprenentatges en les estratègies dels actors.

Més informació del projecte:

<http://www.fbofill.cat/projectes/que-funciona-en-educacio-evidencies-la-millora-educativa>

<http://www.ivalua.cat/generic/static.aspx?id=2989>

Els organitzadors

L'**Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques, Ivàlua**, és un consorci participat per la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Barcelona i la Universitat Pompeu Fabra. La missió d'Ivàlua és promoure l'avaluació de polítiques públiques a Catalunya, com a eina de millora de l'acció de govern i de rendiment de comptes democràtic.

En el marc d'aquesta missió, Ivàlua té entre les seves finalitats la col·laboració amb les administracions públiques i entitats de caràcter social per a desenvolupar activitats d'**avaluació**, per **promoure l'ús efectiu dels resultats de l'avaluació** per part de les autoritats competents i per fer **difusió dels resultats** de l'avaluació al conjunt de la societat.

La **Fundació Jaume Bofill** és una fundació cultural privada creada l'any 1969. Des d'aleshores, les actuacions que duu a terme promouen el coneixement de la societat catalana, el debat de les noves idees i propostes per avançar cap a una major justícia social, i l'actuació de persones i col·lectius diversos que també busquin la transformació i el canvi social. Des de l'any 2009, la Fundació Jaume Bofill centra el conjunt de la seva activitat com a un *Think-and-Do tank* al voltant de l'educació i el seu context social, **impulsen iniciatives, recerques i debats per transformar l'educació a Catalunya**.

Què funciona en educació?

Evidències per a la millora educativa

ivàlua | Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques

DADES DE CONTACTE

Premsa i comunicació:

Ivàlua: Jordi Miras Llopart – 93 554 53 00 – jordi.miras@ivalua.cat

Fundació Bofill: Miquel Àngel Alegre – 93 458 87 00 - malegre@fbofill.cat

Contacte per concertar entrevistes o demanar materials complementaris.

Projecte Què funciona en educació?

Ivàlua: Núria Comas – 93 554 53 00 – nuria.comas@ivalua.cat

Fundació Bofill: Miquel Àngel Alegre – 93 458 87 00 - malegre@fbofill.cat

MATERIALS COMPLEMENTARIS

Programa:

<https://www.fbofill.cat/agenda/com-tha-anat-avui-lescola>

Web Ivàlua: www.ivalua.cat

Web Fundació Bofill: www.fbofill.cat

PRESENTACIÓ EN DIRECTE

Seguiment a Twitter: [#EduEvidencies](https://twitter.com/EduEvidencies).

Seguiment per streaming: web <http://www.fbofill.cat>

PRINCIPALS RESULTATS

Informe: Els programes per fomentar la implicació parental en l'educació serveixen per millorar el rendiment escolar?

Autor: Jaume Blasco (analista de polítiques públiques)

Sobre l'estudi

- ✓ **Revisió sistemàtica** (“revisió de revisions”) en què se sintetitzen els resultats de 12 **metanàlisis d'avaluacions** fetes arreu del món sobre l'**impacte** que diferents **programes de foment de la implicació parental** tenen sobre el rendiment educatiu dels alumnes.

Programes i intervencions analitzades

- ✓ En aquesta revisió s'inclouen programes que tenen com a objectiu principal promoure la **vinculació i suport de mares i pares als processos d'aprenentatge dels seus fills**, en alguna de les següents formes:
 - a) **Implicació a casa**: comunicació amb els infants sobre qüestions escolars, supervisió parental, creació d'ambients i rutines per a l'estudi, valoració de l'educació i projecció d'expectatives, activitats pròpiament formatives, tutories parentals, lectura compartida, jocs educatius, aportar materials, realitzar visites a biblioteques, museus, etc.
 - b) **Implicació a l'escola**: Participar en jornades, col·laborar en la docència, organitzar tallers o activitats, voluntariat, assistir a festes i funcions, implicar-se en la governança escolar (AMPA/AFA, consell escolar), etc.
 - c) **Comunicació entre casa i l'escola**: converses informals, reunions periòdiques i extraordinàries, comunicacions en paper, telèfon o correu electrònic.

La implicació parental espontània milloren els resultats de l'alumnat?

- ✓ Aquestes formes d'implicació es produeixen espontàniament en moltes famílies, i la recerca mostra que:
 - La **implicació parental i el rendiment acadèmic** presenten una associació positiva i significativa.
 - L'efecte de la **implicació parental a casa** sol ser superior que el de la implicació parental a l'escola, ja que a casa és més intensa, freqüent i focalitzada en l'aprenentatge.
 - Les **actituds i comportaments subtils** (com ara un ambient de suport parental i la comunicació d'expectatives de rendiment elevat) tenen un efecte major que la implicació en activitats educatives.
 - La implicació parental a **secundària** és igualment efectiva, especialment si s'orienta a la “socialització acadèmica”: fomentar la motivació intrínseca per aprendre, promoure les aspiracions educatives i laborals, connectar els estudis amb el projecte vital de l'adolescent per reforçar la sensació d'utilitat, i debatre estratègies d'aprenentatge i els plans de futur de l'adolescent.
 - L'ajuda i supervisió en els **deures** té un efecte feble i, en alguns estudis, fins i tot negatiu.

Els programes de foment de la implicació parental milloren els resultats de l'alumnat?

Què són?

- ✓ Els programes de foment en la implicació parental solen consistir en **tallers**, de format i durada molt heterogenis, adreçats a **motivar i ensenyar habilitats** a pares i mares perquè es vinculin i donin un suport efectiu a l'aprenentatge dels seus fills.

Funcionen?

- ✓ L'evidència demostra, de forma consistent, que els programes d'implicació parental tenen un **impacte significatiu**, si bé **entre petit i moderat**, en el rendiment educatiu dels alumnes.

Quines modalitats funcionen millor i quines pitjor?

- ✓ Els programes destinats a ajudar els fills a **aprendre a llegir** són els que mostren impactes positius de major magnitud
- ✓ Les activitats més **estructurades** i focalitzades en l'aprenentatge tenen major impacte. Les capacitacions per "tutoritzar" els fills i els programes que proveeixen activitats, materials, i informació sobre com realitzar-les tenen efectes més grans que les que inclouen formes d'implicació més variades i/o més laxes.
- ✓ Els programes per ajudar els fills a fer els **deures** tenen, en el millor dels casos, un efecte petit. L'efecte tendeix a ser positiu sobre la compleció dels deures, però no afecta substancialment el rendiment acadèmic.
- ✓ Els programes més **breus** solen funcionar millor que els de llarga durada, ja que la brevetat sol estar associada a una major focalització en l'aprenentatge.

En quin context funcionen millor els programes?

- ✓ Els programes són més freqüents a primària, però els efectes positius també es produeixen a **secundària**, i podrien ser fins i tot majors.
- ✓ L'impacte se sosté per infants i famílies de qualsevol **nivell socioeconòmic** i **nivell educatiu** parental.

Recomanacions

Per tal de **millorar el rendiment educatiu dels alumnes**, i prevenir que el diferent nivell d'implicació parental a casa contribueixi a les desigualtats educatives, caldria:

- ✓ **Incrementar l'oferta** de programes de motivació i capacitació per a la implicació parental, amb la participació d'administracions educatives, escoles, mestres i famílies, ja que l'evidència sobre el seu efecte positiu, per bé que modest, és sòlida.
- ✓ Orientar l'oferta vers les **línies d'actuació prometedores** identificades a la literatura: les activitats breus i molt focalitzades en l'aprenentatge; les orientades a què pares i mares ajudin els seus fills a aprendre a llegir; les que encoratgen a crear rutines per fer els deures i atendre dubtes a demanda de l'infant, enlloc de verificar-ne la compleció; i el foment de la "socialització acadèmica" a l'etapa secundària.

Innovar, assajar i avaluar els programes de foment de la implicació parental en el context català, posant molta atenció als elements precisos del disseny i de la implementació dels programes. Cal impulsar avaluacions que combinin dissenys experimentals per estimar els impactes de forma robusta amb anàlisis qualitatives que ajudin a comprendre millor els mecanismes d'acció, així com els reptes i barreres d'aquest tipus de programes.